

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده ی روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه

جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد

رشته ی آموزش دبستان

موضوع:

بررسی رابطه بین " ادراک و انتظار دانش آموزان از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی و انگیزش پیشرفت " (پایه ی چهارم ابتدایی، شهر تبریز، سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶)

استاد راهنما:

دکتر فرخنده مفیدی

استاد مشاور:

دکتر یحیی مهاجر

استاد داور:

دکتر جمال الدین کولایی نژاد

پژوهشگر:

معصومه احمدزاده

پاییز ۱۳۸۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتِ
الَّذِينَ فِيهَا أُولَىٰ
وَالَّذِينَ فِيهَا
أُولَىٰ

تقدیم به ضامن آهو

امام رضا (ع)

تقدیم به مادرم

که به وسعت بهشت زیرایش دوستش دارم

تقدیم به پدرم

که مهربان ترین قلب دنیا است

و

تقدیم به مهربان همسرم

تجلی بخش آرزوهای

تقدیر و تشکر

(من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق)

کزین برتر اندیشه بر نگذرد

به نام خداوند جان و خرد

ایزد یکتا را سپاس که عشق به کودکان و دغدغه‌ی دانستن بیشتر درباره‌ی آنان را به من عطا فرمود، و همواره راهگشای راهم بود.

هر انسانی می‌تواند موفق شود، به شرطی که پشتکار داشته و از پشتیبانی افراد برجسته‌ای برخوردار باشد. من نیز موفقیت خود را در تمام دوران تحصیلات دانشگاهی و ارائه‌ی این طرح مدیون اساتید محترم و بزرگوارم هستم. بنابراین بر خود لازم می‌دانم که از استاد فرزانه ام سرکار خانم **دکتر فرخنده مفیدی** که با راهنمایی‌های دلسوزانه و مادرانه‌شان مرا در انجام این پژوهش یاری کردند سپاسگزاری کنم.

از استاد محترم جناب آقای **دکتر یحیی مهاجر** که با مشاوره‌های ارزنده‌شان در لحظه به لحظه‌ی انجام این طرح پشتیبان من بوده و نهایت تلاششان را برای به سرانجام رسیدن این پژوهش انجام دادند بی نهایت متشکرم.

و از جناب آقای **دکتر جمال الدین کولایی نژاد** که زحمت کشیده و داوری این پایان نامه را تقبل فرمودند تشکر و قدردانی می‌کنم.

و نهایتاً از تمام کسانی که مشوق من در امر تحصیل بوده و هستند مخصوصاً پدر و مادرم، برادر عزیزم، خواهران مهربانم و همسر و همسفر دلسوزم که همیشه خویش را رهین منتشان دانسته و سپاسگزار الطافشان هستم، شاکر و ممنونم. باشد که لایق و شایسته‌ی الطاف این بزرگواران باشم.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات پژوهش

۲	مقدمه
۴	بیان مساله
۵	اهمیت و ضرورت پژوهش
۷	اهداف پژوهش
۷	فرضیه های پژوهش
۸	متغیرها و تعاریف آنها (نظری و عملیاتی)

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه ی تحقیق

۱۱	مقدمه
۱۱	۱- ادراک و انتظار
۱۸	۲- جو و محیط اطراف انسان
۲۸	۳- جو و محیط روانی اجتماعی کلاس و ادراک و انتظار دانش آموزان از آن
۳۴	۴- انگیزش پیشرفت
۳۴	۴-۱- انگیزه و انواع آن
۴۰	۴-۲- انگیزش پیشرفت
۴۳	۴-۲-۱- ابعاد انگیزش پیشرفت

۴۵ نظریه های انگیزش پیشرفت
۴۶ الف) نظریه ی هوپ
۴۶ ب) نظریه ی هنری موری
۴۷ ج) نظریه ی سیرز
۴۸ د) نظریه ی دیوید مک کللند
۵۰ ه) نظریه ی الگوی رفتار پیشرفت اتکینسون
۵۲ و) نظریه ی ارزش - انتظار
۵۳ ن) نظریه ی انتظار معلم
۵۴ ی) نظریه ی اسناد
۵۶ پژوهش های انجام شده در مورد موضوع پژوهش
۵۶ الف) پژوهش های انجام شده در داخل کشور
۶۰ ب) پژوهش های انجام شده در خارج از کشور

فصل سوم : روش شناسی

۷۲ مقدمه
۷۲ روش پژوهش
۷۲ جامعه و نمونه ی آماری
۷۳ روش نمونه گیری
۷۳ ابزار پژوهش
۷۳ ۱- پرسشنامه ی جو روانی اجتماعی کلاس
۷۴ ۲- پرسشنامه ی انگیزش پیشرفت هرمنس

- ۷۶ روایی و پایایی ابزار
- ۷۷ روش گرد آوری اطلاعات
- ۷۷ روش های تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

- ۷۹ مقدمه
- ۷۹ ۴-۱) آمار توصیفی داده ها
- ۸۳ ۴-۲) تجزیه و تحلیل داده های پژوهش
- ۸۳ - پیش فرض های تحلیل واریانس چند متغیره
- ۸۴ - تجزیه و تحلیل فرضیه های پژوهش
- ۹۲ نتیجه کلی

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

- ۹۵ مقدمه
- ۹۵ بررسی فرضیه های پژوهش
- ۹۸ نتیجه گیری
- ۱۰۰ محدودیت های پژوهش
- ۱۰۰ پیشنهادها
- ۱۰۰ - پیشنهاد های پژوهشی
- ۱۰۱ - پیشنهاد های کاربردی

منابع و پیوست ها

۱۰۳ منابع فارسی

۱۱۰ منابع انگلیسی

۱۱۲ پیوست ها

فهرست جداول و نمودارها و اشکال

- شکل شماره ی (۱-۲) : مدل فرضی بندورا ۲۳
- شکل شماره ی (۲-۲) : الگوی کلی انگیزش ۳۶
- شکل شماره ی (۲-۳) : رویکرد اسناد برای توضیح انگیزش پیشرفت ۵۵
- جدول شماره ی (۱-۴) : توزیع پراکندگی میزان نمره ادراک دانش آموزان از جو روانی اجتماعی کلاس .. ۷۹
- جدول شماره ی (۲-۴) : توزیع پراکندگی میزان نمره انتظار دانش آموزان از جو روانی اجتماعی کلاس ۸۰
- جدول شماره ی (۳-۴) : توزیع پراکندگی میزان معدل دانش آموزان مورد مطالعه ۸۰
- جدول شماره ی (۴-۴) : توزیع پراکندگی میزان نمره ی انگیزش پیشرفت دانش آموزان ۸۱
- جدول شماره ی (۵-۴) : مقایسه ی میانگین های متغیر های تحقیق در بین دانش آموزان دختر و پسر ۸۱
- نمودار شماره ی (۱-۴) : مقایسه ی میانگین های متغیر های تحقیق در بین دانش آموزان دختر و پسر ۸۲
- جدول شماره ی (۶-۴) : نتایج آزمون باکس ۸۳
- جدول شماره ی (۷-۴) : نتایج آزمون لوین ۸۳
- جدول شماره ی (۸-۴) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی ۸۴
- جدول شماره ی (۹-۴) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت ۸۵
- جدول شماره ی (۱۰-۴) : میانگین رتبه های مربوط به آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی ادراک از جو روانی اجتماعی کلاس و انگیزش پیشرفت در گروه های مختلف دارای سطوح مختلف ادراک ۸۵
- جدول شماره ی (۱۱-۴) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی بین انتظار دانش آموزان دختر از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی ۸۶

- جدول شماره ی (۴-۱۲) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی بین ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت ۸۷
- جدول شماره ی (۴-۱۳) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی بین ادراک دانش آموزان پسر از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی ۸۸
- جدول شماره ی (۴-۱۴) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی بین ادراک دانش آموزان از جو روانی اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت ۸۹
- جدول شماره ی (۴-۱۵) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی ۸۹
- جدول شماره ی (۴-۱۶) : آزمون کروسکال والیس در مورد رابطه ی بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت ۹۱
- جدول شماره ی (۴-۱۷) : آزمون یو من ویتنی در مورد مقایسه تفاوت میزان ادراک دانش آموزان دختر و پسر ۹۱
- جدول شماره ی (۴-۱۸) : آزمون یو من ویتنی در مورد مقایسه ی تفاوت میزان انتظار دانش آموزان دختر و پسر ۹۲
- جدول شماره ی (۵-۱) : جمع بندی کلی نتایج پژوهش ۹۹

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی رابطه بین ادراک و انتظار از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی و انگیزش پیشرفت در بین دانش آموزان مقطع چهارم ابتدایی شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۶ می باشد. به همین منظور کلیه دانش آموزان مقطع چهارم ابتدایی شهر تبریز به عنوان جامعه آماری انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه ای از این جامعه، از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای استفاده شد و برای این کار ابتدا شهر تبریز به پنج ناحیه ی آموزشی تقسیم شد، سپس از هر ناحیه ی آموزشی دو مدرسه (یکی دخترانه و یکی پسرانه) به صورت تصادفی انتخاب شدند و از هر مدرسه یک کلاس و از هر کلاس ده نفر به صورت تصادفی انتخاب شدند.

برای جمع آوری اطلاعات نیز از دو پرسشنامه ی ۸۴ سوالی جو روانی اجتماعی کلاس (میشوو همکاران، ۱۹۸۵) و پرسشنامه انگیزش پیشرفت هرمنس استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش نیز روش کروسکال والیس و یو من ویتنی به کار برده شد و نتایج زیر به دست آمد:

- ۱- بین ادراک دانش آموزان دختر و پسر از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی رابطه ی معنی داری وجود ندارد.
- ۲- بین ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت رابطه وجود دارد ولی این رابطه در بین پسران وجود ندارد.
- ۳- بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آن ها رابطه وجود دارد ولی این رابطه در بین دختران وجود ندارد.
- ۴- بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آن ها رابطه معنی داری وجود ندارد ولی در مورد دختران نمی توان از این رابطه نتیجه ی کلی بدست آورد.
- ۵- بین ادراک و انتظار دانش آموزان دختر و پسر از جو روانی اجتماعی کلاس تفاوت معنی داری وجود ندارد.

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه :

مدرسه نهادی اجتماعی و نمایانگر فرهنگ هر جامعه است که به کودک جهان بینی، آداب و رسوم، عادت ها و دانش خاصی را منتقل می کند. مدرسه در واقع نظام اجتماعی کوچکی است که دانش آموزان در آن قواعد اخلاقی، عرف اجتماعی، نگرش ها و شیوه برقراری ارتباط با دیگران را می آموزند (یاسایی، ۱۳۶۸).

در واقع هدف اصلی تمام نظام های آموزشی، ایجاد یادگیری در دانش آموزان است. وسیله اصلی ایجاد یادگیری آموزش است و بنا به تعریف آموزش عبارت است از فعالیت هایی که به منظور ایجاد یادگیری در یادگیرنده از جانب معلم یا آموزگار طرح ریزی می شود و بین معلم و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل یا تعامل، جریان می یابد (سیف، ۱۳۷۰).

آموزش مستلزم فعالیت متقابل حداقل دو نفر (آموزنده و آموزگار) است. کلاس درس محیط و زمینه ای است که این تعامل در آنجا شکل می گیرد. در یک کلاس درس، تعامل تحت تاثیر عوامل مختلفی است مثلاً محیط فیزیکی و اجتماعی کلاس در تعامل کلاسی موثر است. ویژگی های شخصیتی، سطح فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی هر یک از شرکت کنندگان در کلاس اعم از معلم یا دانش آموز، محتوای دروس، اهداف مدرسه، اهداف جامعه و... همه به نوعی در تعامل و به تبع آن در آموزش و یادگیری کلاسی اثر می گذارند (میکایلی، ۱۳۷۵).

معلم می کوشد تا از طریق تعامل، دانش خود را به دانش آموز انتقال دهد. تعامل در کلاس باعث می شود تا معلم و دانش آموز، اهداف شخصی و اجتماعی خود را تشخیص داده و با توجه به جو موجود در صدد رسیدن به آن برآیند. چگونگی دستیابی به هدف و طریقی که برای رسیدن به آن در پیش گرفته می شود، مستقیماً با جو کلاس و محیط ارتباط دارد (همان منبع).

جو روانی - اجتماعی کلاس، شامل دو متغیر کلی ادراک (برداشتی که افراد از واقعتهای موجود در کلاس دارند) و انتظار (تمایلات و خواسته هایی که افراد از جو روانی - اجتماعی کلاس دارند) است. جوی برای یادگیری مطلوب است که تفاوت ادراک و انتظار زیاد نباشد و یا این دو مساوی باشند. در

صورت تفاوت باید در پی اصلاح یا تغییر جو کلاس بود. پس شناخت جو کلاس برای معلمان مهم و با ارزش است (طباطبایی، ۱۳۷۶).

در تحقیق وانگ و هارتل (۱۹۹۴، به نقل از طباطبایی، ۱۳۷۶) نشان داده شده است که جو کلاس به ابعاد اجتماعی - روانشناختی بستگی دارد و مدیریت کلاس اگر خوب باشد باعث افزایش مشارکت دانش آموزان کاهش رفتارهای مخرب و استفاده از زمان آموزش می شود. همچنین رفتار اجتماعی معلم با دانش آموز، بر یادگیری اثر دارد و منجر به ایجاد حس عزت نفس دانش آموزان و پرورش روابط دوستانه در کلاس و مدرسه می شود.

یادگیری دانش آموزان در کلاس علاوه بر جو روانی - اجتماعی کلاس، به عوامل بی شمار دیگری چون هوش، سوابق خانوادگی، انگیزش پیشرفت و ... ارتباط دارد و چون معلم و دانش آموز عوامل سازنده جو روانی - اجتماعی کلاس هستند، لازم است تا یک رابطه ی متقابل انسانی بین آنها برقرار شود زیرا بدون این روابط مطلوب هیچ جامعه ای دوام و پایداری نخواهد داشت (حجت انصاری، ۱۳۷۳).

چنانچه معلم و دانش آموز در روابط خود احساس کنند که نیازهای تعلق و وابستگی، دوست داشتن، به رسمیت شناختن، ارزش داشتن، شکوفا شدن و احترام آنها تامین می شود، نوعی جو مطلوب به وجود می آید و چنین جو مطلوبی زمینه های انگیزش و پیشرفت فرد را فراهم میکند و همین احساس پیشرفت، سبب رضایت و خشنودی افراد می شود. تمام این حالات، زمینه ساز بهبود و ارتقای روحیه می شود و میل به زیستن و کار و تلاش را در کلاس افزایش می دهد. در نهایت ارتقای روحیه باعث افزایش مسئولیت پذیری، مشارکت، فعالیت ثمر بخشی فرد در انجام وظایف و دست یافتن به اهداف آموزشی کلاس می شود (میر کمالی، ۱۳۷۲).

بیان مسأله :

هر کودک با مجموعه خاصی از گرایشهای شناختی و عاطفی وارد نظام آموزشی می شود. در یک پایه آموزشی ممکن است از همه دانش آموزان یک چیز خواسته شود اما هر کدام از آنها به طرز متفاوت عمل کند. این تفاوت در هوش، گرایشهای عاطفی، ادراکها، نگرشها، نیازها، ارزشها، انگیزش و رغبت آنهاست (میکائیلی، ۱۳۷۵).

همه کودکان در یک پایه تحصیلی ممکن است در معرض انتظارات یکسانی قرار گیرند اما آنها انتظارات را به شیوه ای یکسان درک نمی کنند. این ادراکات با موضوعاتی از قبیل اهداف آموزشی، نقش دانش آموزان، نقش معلمان، انگیزش، پیشرفت، خلاقیت و سایر کارکردهای تحصیلی دانش آموزان ارتباط دارد. دانش آموزان و معلمان بر اساس دانش، برداشت و ادراکی که از جهان و محیط اطراف خود دارند رفتار می کنند، در مقابل خصوصیات و ویژگیهای محیط نیز روی رفتار فرد اثر می گذارد به عبارتی می توان گفت که شرایط و ویژگیهای محیطی و ادراک فرد از آن، به شکل متعامل رفتار وی را کاملاً تحت کنترل خود دارند (کریمی، ۱۳۷۵).

معلم و دانش آموز دو بازیگر اصلی صحنه ی تعلیم و تربیت هستند و تعامل بین آنها هستی بخش جو کلاس است. چنانچه معلم و دانش آموز در روابط خود احساس کنند که نیازهای تعلق و وابستگی، دوست داشتن، به رسمیت شناختن، شکوفا شدن و احترام آنها تامین می شود نوعی جو مطلوب به وجود می آید و چنین جوی زمینه های انگیزش و پیشرفت فرد را فراهم می کند (میرکمالی، ۱۳۷۲).

مینو چین و شاپیرو^۱ (۱۹۸۳ به نقل از یاسائی، ۱۳۶۸) در پژوهش خود دریافتند که انتظارات معلم تحت شرایط خاصی در یادگیری موثر است و در انگیزش دانش آموزان، انتظار موفقیت و عزت نفس آنها تاثیر می گذارد. معلم می تواند از طریق سازمانبندی کلاس به شکل معلم مدار با یادگیرنده مدار جو کلاس را شکل دهد.

^۱ Minuchin & shapiro

تحقیقات جانسون نشان می دهد که در جوهای مشارکتی و محیط آموزشی که در آن بر همکاری دانش آموزان تاکید می شود ، یادگیری بیشتر شده و روابط بهتری بین دانش آموزان به وجود می آید (۱۹۸۶ به نقل از میکائیلی ، ۱۳۷۵) .

پس به طور کلی می توان گفت : دانش آموزان به عنوان موجوداتی فعال تنها به جنبه های آموزشی مدرسه توجه ندارند و تنها دانش ارائه شده را دریافت نمی کنند بلکه تمام محرکهای محیط مربوط و نامربوط به آموزش را دریافت می کنند که روی کارکرد آنها اثر می گذارد . اگر چه همه دانش آموزان تحت تاثیر محرکهای مشابهی قرار دارند ولی ادراک و نحوه دریافت محرکهاست که باعث تفاوت کارکرد آنها می شود . به علاوه تعامل موجود در کلاس ، جو کلاس و به تبع آن ادراک دانش آموزان را تحت تاثیر قرار می دهد (همان منبع) .

با توجه به این که مشکلات فراوانی در نظام آموزش و پرورش کشورمان مشاهده می شود ، پژوهش حاضر در پی آن است تا یکی از این مسایل را در یک جامعه ی کوچک بررسی کند. به این منظور سعی می کند تا رابطه ی ادراک و انتظار دانش آموزان از جو روانی - اجتماعی کلاس را با متغیرهایی همچون انگیزش پیشرفت و پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان مقطع چهارم ابتدایی شهر تبریز به عنوان نمونه ی کوچکی از دانش آموزان این مرز و بوم بررسی کند.

اهمیت و ضرورت پژوهش :

کلاس درس همچون جامعه ای کوچک است که از افراد متفاوتی تشکیل شده است . هر کدام از این افراد با خود ، فرهنگ ، شخصیت و تجربه های متفاوتی را به کلاس می آورند. این گوناگونی منجر به گوناگونی ادراکات و انتظارات تشکیل دهنده جو روانی - اجتماعی کلاس می شود . در عین حال هدف همه این افراد یادگیری است . لذا ضرورت آموزش و یادگیری وجود جو مطلوب و مناسب در کلاس درس می باشد از این رو شناخت وضعیت جو روانی - اجتماعی کلاس درس برای دست اندرکاران نظام آموزش و پرورش بسیار مفید است (طباطبایی ، ۱۳۷۶) .

برخلاف تصور دانش آموزان ، فقط آنچه را که به او آموزش داده می شود فرا نمی گیرد بلکه تمام محرکهای محیطی مربوط به آموزش را دریافت می کنند و این امر ، روی کارکرد آنها تاثیر دارد . تفاوتهای فردی دانش آموزان باعث می شود که از محرکهای محیطی یکسان ، دریافتهای متفاوتی داشته باشند . به علاوه تعامل موجود در کلاس ، جو کلاس و به تبع آن ادراک دانش آموزان را تحت تاثیر قرار می دهد . با شناخت جو کلاس و تعامل موجود در آن ، می توان محیط کلاس را به نحوی ترتیب داد که اکثر دانش آموزان به نتیجه مطلوب دست یابند (میکائیلی ، ۱۳۷۵) .

جو روانشناختی کلاس تاثیر زیادی در ترک تحصیل ، غیبت از کلاس ، افسردگی ، اضطراب و ... دارد . شناخت اثرات این جو می تواند معلمان را در جلوگیری از این معضلات یاری دهد . پژوهشهای متعددی تاثیر جو کلاس را در ایجاد رفتار نابهنجار ، آشفتگی روانی و ... نشان می دهد . نتایج این پژوهشها اهمیت شناخت جو و محیط کلاس را نشان می دهد (همان منبع) .

شناخت جو روانی - اجتماعی کلاس می تواند بازخورد و اطلاعات با ارزشی برای معلم فراهم کند و برای طرحریزی برنامه های جدید آموزشی و برنامه های جبرانی و اصلاحی ، اطلاعات مناسبی را فراهم کند . این نوع بررسی برای معلمان ابزار مهمی است که می تواند به بهبود عمل آموزشی یاری رساند (میر صدوقی ، ۱۳۸۲) .

به طور کلی هر قدر متغیرهای ادراک و انتظار که عوامل سازنده جو کلاس درس هستند به هم نزدیکتر باشند جو مناسب تر است و در نتیجه پیشرفت تحصیلی بهتر خواهد بود . پس می توان گفت در محیط های آموزشی ما ، شناسایی این متغیرها معلمان را در رسیدن به اهداف آموزشی و تفکر درباره شیوه های فعالیت آنها یاری می دهد (حجت انصاری ، ۱۳۷۴) .

پس به نظر می رسد بررسی رابطه ی ادراک و انتظار دانش آموزان از جو روانی اجتماعی کلاس با متغیر های دیگری که موجب بهبودی نظام آموزشی کشور می شود در جوامع گوناگون و مقاطع تحصیلی مختلف لازم و ضروری باشد. پژوهش حاضر نیز با توجه به اهمیت این موضوع ، در پی بررسی چنین رابطه ای می باشد.

اهداف تحقیق :

الف) هدف کلی : بررسی رابطه بین ادراک و انتظار دانش آموزان از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی و انگیزش پیشرفت (پایه چهارم ابتدایی، شهر تبریز، سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶).

ب) اهداف جزئی :

- ۱- بررسی رابطه بین ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان.
- ۲- بررسی رابطه بین ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان.
- ۳- بررسی رابطه بین انتظار دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان.
- ۴- بررسی رابطه بین انتظار دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان.
- ۵- بررسی رابطه بین ادراک دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان.
- ۶- بررسی رابطه بین ادراک دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان.
- ۷- بررسی رابطه بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان.
- ۸- بررسی رابطه بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان.
- ۹- بررسی تفاوت بین ادراک و انتظار دانش آموزان دختر و پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس.

فرضیه های تحقیق :

- ۱- بین ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد.
- ۲- بین ادراک دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان رابطه وجود دارد.

۳- بین انتظار دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد .

۴- بین انتظار دانش آموزان دختر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان رابطه وجود دارد .

۵- بین ادراک دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد .

۶- بین ادراک دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان رابطه وجود دارد .

۷- بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد .

۸- بین انتظار دانش آموزان پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس با انگیزش پیشرفت آنان رابطه وجود دارد .

۹- بین ادراک دانش آموزان دختر و پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس تفاوت وجود دارد .

۱۰- بین انتظار دانش آموزان دختر و پسر از جو روانی - اجتماعی کلاس تفاوت وجود دارد .

متغیرها و تعاریف آنها :

۱- ادراک و انتظار دانش آموزان از جو روانی - اجتماعی کلاس :

تعریف نظری : ادراک دانش آموزان از جو روانی - اجتماعی کلاس به معنی باور و شناختی است که دانش آموزان از کلاس دارند یعنی چگونگی و چستی فهم و درک دانش آموزان از مجموعه ویژگیهای فیزیکی کلاس ، تعامل بین اعضای کلاس ، محتوای دروس و تکالیف ، ویژگیهای شخصیتی اعضای کلاس و (میکائیلی ، ۱۳۷۵) .

و انتظار یعنی پیش بینی یا توقعی که از شرایط خاص یا ترکیب خاص داریم (میرکمالی ، ۱۳۷۳)
تعریف عملیاتی : عبارت است از نمره ای که آزمودنی ها در پاسخ به پرسشنامه ۸۴ سوالی جو روانی -
اجتماعی کلاس بدست می آورند که ۴۲ سوال اول مربوط به ادراک و ۴۲ سوال دوم مربوط به انتظار است
۲- پیشرفت تحصیلی :

تعریف نظری : ابن اصطلاح به مقدار یادگیری های آموزشگاهی فرد ، به صورتی که توسط آزمون های
مختلف درسی مثل دیکته ، تاریخ، جغرافی و ...سنجیده می شود، اشاره می کند (بیابانگرد، ۱۳۷۰).
تعریف عملیاتی : در پژوهش حاضر متغیر پیشرفت تحصیلی از طریق معدل ترم اول دانش آموزان در سال
تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ بدست می آید .

۳- انگیزش پیشرفت :

تعریف نظری : انگیزش پیشرفت عبارت است از گرایش همه جانبه به ارزیابی عملکرد خود با توجه به
عالیترین معیار ها ، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در عملکرد همراه
است (فلد^۲ ، رولند^۳ ، گولد^۴ ، ۱۹۷۵ ، به نقل از ماسن و همکاران ، ۱۳۷۰).
تعریف عملیاتی : منظور از انگیزش پیشرفت در این پژوهش عبارت است از نمره ای که دانش آموزان از
پاسخ دادن به پرسشنامه ۲۹ سوالی انگیزش پیشرفت هرمنس^۵ (۱۹۷۰) بدست می آورند

² feld

³ ruhland

⁴ gold

⁵ hermanse